

paratis, nedum jus habeat conquerendi legitimas sui cordis aspirationes impleri non posse, magis e contra Dei Misericordiam et Sapientiam debet demirari, qui sic malum in bonum convertere mirabiliter cognovit. Neque refert praedicta mala originem ducere ex peccato primi parentis; Deus enim non debebat homini innocentiam originalem, potuitque eum ab initio creare iisdem infirmitatibus subjectum, nec ad finem supernaturalem ordinare. Ergo nunquam satis est laudandus.

39. *Ad 2 et 3.* Religio catholica dijudicanda non est juxta sententias theologorum nullo modo definitas, et quas respuere cuique prorsus licitum est. Jam vero, a nemine catholico exigitur, ut credat gratiam qua bonum operamur esse ab intrinseco et independenter a nostro consensu efficacem, hancque Deum aliquibus ex solo suo beneplacito denegare. Neque est definitum, ex hominibus nonnullos ante praevisionem meritorum ad gloriam praedestinos fuisse, et caeteros omnes ab hac praedestinatione exclusos esse ante praevisionem demeritorum. Ergo immerito quis Catholicismum renueret amplecti, propter sententiam Thomistarum de efficacia gratiae et praedestinatione gratuita.

40. De caetero, omnes omnium scholarum theologi pro indubitato tenent, liberum hominis arbitrium sub Dei influxu remanere omnino illaesum, et Deum sincere velle omnium salutem, ita ut singulis auxilia ad hanc obtinendam sufficientia, et imo superabundantia, elargiatur, nullusque peccet aut aeternaliter pereat, nisi quia vult. Haec plane ad mentis nostrae nimias anxietates removendas sufficiunt.

QUAESTIO VII^a

Utrum religio catholica facultatibus etiam sensibilibus legitimam det satisfactionem?

41. *Resp.* Videri potest quod non.

Etenim religio catholica eo potissimum tendit, ut hominem, quantum possibile est, a rerum visibilium cogitatione et desiderio abstrahat, convertatque ad spiritualia et supernaturalia. Docet igitur sensus externos mortificare, divitias proculcare, sensibilitatem et imaginationem cohibere. Sed haec tendentia certe minime favet legitimae propensioni, qua ad proprium corpus, necnon ad pulchrum et bonum sensibile ferimur. Ergo religio catholica facultatibus sensibilibus non dat justam satisfactionem.

42. *Sed contra dico: Religio catholica facultatibus etiam sensibilibus legitimam dat satisfactionem.*

Prob. Homo ratione facultatum sensibilibus, triplicem innatum appetitum experitur: unus est fundamentalis, nempe: propensio ad proprium corpus; duo alii ex hoc procedunt, scilicet: amor pulchri sensibilis qui generat culturam artium liberalium, et amor boni sensibilis, qui generat studium scientiarum physicarum, necnon cultum commercii et industriae. Atqui per religionem catholicam, tribus hisce appetitibus legitima datur satisfactio.

1° *Per religionem catholicam legitima datur satisfactio propensioni qua homo fertur ad proprium corpus.*

Etenim corpus humanum, ex quo tempore Verbum

caro factum est, multum sane nobilitatum est; at praesertim ex corporis Christi per communionem eucharisticam manducatione, ultra quod cogitari potest, extollitur. Inde fluit obligatio illud reverenter tractandi, ejus motus inordinatos refraenandi, ipsumque per modestiam religiosam ac pene divinam componendi. Quinimo, nihil dignius videtur quam illud, Christi corporis instar, veluti expiationis victimam, jugi mortificatione Deo immolare.

Hoc autem corpus tam reverenter et tam sancte tractatum, post mortem, sub umbra Crucis, terrae commendabitur, donec illucescat dies resurrectionis, qua configurabitur Christi corpori glorioso, et in omnibus sensibus suis per congruas et purissimas delectationes, praemiabitur.

Certe melior excogitari nequit satisfactio data propensioni qua ad proprium corpus ferimur.

2° *Amor etiam pulchri sensibilis convenientissime in religione catholica satiatur.*

Id fit exterioris et publici cultus exercitio. Ad hunc enim cultum erigi debent templa et altaria, convocari coetus, celebrari cantus, recitari officia; peragi caeremoniae, pronuntiari conciones, ministrari sacramenta, solemnes ad Deum dirigi supplicationes, etc. Necesse est igitur, ut cultui catholico concurrant omnes artes liberales: architectura, pictura, sculptura, musica, poesis, eloquentia, necnon vestium, vasorum et ornamentorum confectio et apparatus.

Quatuor autem notanda sunt potentissima cultus catholici incitamenta.

1um *incitamentum* reponitur in dignitate et sanctitate objecti. Illud objectum est Deus ipse, omnium

possibilium perfectionum oceanus infinitus; Christus, seu typus humanitatis deificatae; B. Maria, mater Dei et Virgo, universi Regina, omnium purarum creaturarum absolutissimum exemplar; innumerabilium Angelorum splendidissimus exercitus, et omnes Sancti in Coelo regnantes, quorum singuli specialem diversamque sanctitatis Christi adumbrationem referunt. Praedicti autem objecti excellentia luculentius et vividius apprehenditur, ex sua oppositione cum consummatae perversitatis et infelicitatis typis, Satana, videlicet, necnon angelis ejus, qui nostris oculis veluti monstra summopere execranda et impugnanda subjiciuntur.

2um *incitamentum* cultus catholici reponitur in suarum manifestationum libertate. Cum enim Christus, praeter materiam et formam sacramentorum, nullos speciales ritus instituerit, sed eos determinandos, attentis locorum et temporum exigentiis, Ecclesiae suae reliquerit, hinc melius variarum gentium indoli, necnon pio ac legitimo instinctui fidelium attemperantur, novaeque in dies enasci queunt devotiones, prout circumstantiae postulaverint, absque unitatis ac veritatis detrimento.

3um *incitamentum* ex priori fluens, est ipsamet multiplicitas et diversitas festorum per annum decurrentium. Varia siquidem religionis mysteria, quae festis sibi miro ordine succedentibus recoluntur, Sancti etiam quorum memoria suis temporibus celebratur, sunt sane thema locupletissimum, quo imaginatio fidelium dulciter ac pie detinetur, exardescit devotio sensibilis, et divina quaedam excitatur inspiratio.

4um *denique incitamentum* est ipsemet Christus in

Eucharistia praesens. Ad hunc enim totus ille precum, festorum, officiorum, et caeremoniarum apparatus refertur; ex quo fit incredibili fervore inflammari fidelium mentes, ac quasi continuo personare vocem hanc Ecclesiae canentis: *Quantum potes, tantum aude; quia major omni laude, nec laudare sufficis.*

3° Amor quoque boni sensibilis legitimam a religione catholica accipit satisfactionem.

In hac enim, et commercium, et industria, et scientiarum physicarum evolutio, magnum et conveniens habent emolumentum; et id patet ex tribus:

1° Illa religio laboris legem homini lapsa his verbis impositam: *In sudore vultus tui vesceris pane*, agnoscit et urget. Docet bona temporalia per Deum, juxta Providentiae suae ordinem, hominibus obvenire, cum obligatione eorum curam gerendi, et, prout oportet, familiae suae providendi. Nobis insuper exhibet mundum physicum tanquam divinum opus, quod prorsus decet a nobis perscrutari, quatenus Dei attributa invisibilia, per ea quae facta sunt, melius percipiantur, et etiam tanquam nostrum dominium, cujus vires et leges ad proprios usus a nobis legitime convertuntur.

2° Religio catholica, suo salutari influxu, ac supernaturali sua directione, impedit ne bonis temporalibus male utendo, homines revocentur a coelestibus, et in terrenis demergantur, sicque fiant scientiae physicae, industria et commercium, corruptionis ac perditionis instrumenta.

3° Eadem religio providet, ut humana inventa ac commercium inserviant ad Deum melius cognoscen-

dum et colendum, ad latius disseminandam christianam fraternitatem, ad necessitates miserorum sublevandas, ad religionis ipsius propagationem, sustentationem et decorem. Unde fit homines sic emolumenta temporalia percipere, ut spiritualibus simul cumulentur. Ergo...

Sic igitur respondendum ad id quod opponitur n. 41.

43. Falsum est in Catholicismo hominem totaliter a sensibilibus et temporalibus abstrahi; sed providetur ut elementum inferius, videlicet, sensibile et temporale, nedum elementum superius, videlicet, spirituale et aeternum, opprimat et deturpet, ab illo e contra nobilitetur, et in illud quasi transformetur et deificetur.

QUAESTIO VIII^a

Utrum singularis religionis catholicae excellentia sit nota certa veritatis?

44. Resp. Videri potest quod non.

Etenim 1° Sensim ac sensim, labentibus seculis, per novas Conciliorum et Pontificum definitiones, doctrina catholica-romana efformata est. Est ergo naturalis humani ingenii foetus.

2° Praeterea, Catholicismus cum Mosaismo, quoad partes essentielles ac praecipuas, identificatur. Ergo ex illo ducere potuit originem absque nova revelatione.

3° Praeterea, varia dogmata, praecepta et ritus religionis catholicae, reperiuntur dispersa in diversis systematibus veterum philosophorum, necnon in aliarum religionum antiquarum libris sacris. Ergo non repugnat eam ex hisce systematibus et libris humano labore collectam esse.

45. Sed contra dico : *Singularis excellentia Catholicismi est veritatis nota certissima.*

Etenim omne miraculum intellectuale certo et divinitus patratum in favorem alicujus religionis, habet vim demonstrativam. Atqui singularis Catholicismi excellentia est miraculum hujusmodi. Tota difficultas reducitur ad hujusce facti miraculositatem probandam. Nam, quod illud sit miraculum in confirmationem doctrinae catholicae, est evidentissimum; quod insuper illud miraculum, posito quod revera detur, nulla secum ferat indicia diabolici interventus sed contraria potius, non minus liquet. Ergo unice nobis incumbit onus probandi, doctrinae tam eximiae inventionem superare vires naturales cujusvis ingenii humani.

Jam vero, quid valeant in religiosa doctrina excogitanda naturales humani intellectus vires, melius cognoscere non possumus, quam considerando quid revera obtinuerint, apud viros praestantissimi ingenii qui unquam extiterunt. Sed viri in tota antiquitate praestantissimi ingenii, 1° nullum excogitaverunt religiosum systema quod multis ac certis erroribus non scateat, 2° multo minus quod legitimis rationis, voluntatis, cordis ac facultatum sensibilibus postulatis satisfaceret plene, 3° et tamen ii viri, non tantum extraordinaria perspicacitate pollebant, sed et scholas et academias frequentaverant, et libros veterum perlegerant, et saepe longa aggressi fuerant itinera apud gentes excultissimas, ut eorum monumenta et traditiones interrogarent.

Atqui longe diversa est conditio religionis catholicae.

1° Non tantum religionem naturalem integram et

inviolatam exhibet, sed et alia ejus dogmata, quamvis captum mentis superent, nunquam tamen, sincere exposita, efficaciter impugnata sunt, quasi aliquid absurdi aut noxii continerent, quantumcumque increduli id ostendere conati fuerint.

2° Haec eadem religio, ut vidimus, ad quaecumque legitima rationis, voluntatis, cordis et facultatum sensibilibus postulata respondet, quantum satis est ad directionem et consolationem vitae; et id praestatur modo quodam supereminenti, quo humanus sensus exsuperatur et attonitus stupet. Quinimo, quo magis mens veritates catholicas meditatur, eo magis sibi perfecte convenire apprehendit.

3° Et tamen, quae cum ita sint, viri illi per quos primo Evangelium praedicatum est, simplices erant atque illiterati, scholas non frequentaverant, libros veterum non perlegerant, et traditiones non interrogaverant. Christus ipse, qui suam doctrinam Apostolis tradidit, hanc investigationibus humanis certe non acquisivit, atque sine methodo scientifica, et argumentorum philosophicorum apparatu, sed simpliciter asserendo, data occasione, quasi sibi innatam promulgavit.

Porro, hi omnes religionis catholicae characteres satis clare indicant ejus cognitionem tribui non posse naturalibus humani ingenii viribus, sed esse prorsus miraculosam.

Sic igitur respondendum ad ea quae opponuntur n. 44.

46. *Ad 1.* Religio catholica, qualis nunc est, talis fuit et ab initio. Ecclesia enim semper semetipsam exhibuit veluti omni novitate infensissimam; et in

dirimendis dubiis, pro regula invariabili habuit discernere quid antea tenebatur; et quoties aliqua assertio ipsi visa est doctrinae ab Apostolis traditae non apprime conformis, incunctanter hanc censuit esse procul rejiciendam. Novae autem definitiones non sunt nisi veterum dogmatum declarationes, ideo datae ut nihil innovetur. Ergo religio catholica non sensim per longum temporis spatium efformata est, sed ab ortu suo fuit in se completa, et hoc est certe novum divinitatis indicium.

47. *Ad 2.* Religio catholica usque ad mundi originem, mediantibus aliis revelationibus minus completis, revera ascendit. Revelatio autem mosaica christianam immediate praecedit, et est primaeva revelatione locupletior, et, quoad partem dogmaticam et moralem, cum catholica confunditur. At multa Christus religioni mosaicae superaddidit, quae suam ad excellentius sine comparatione sublimitatis fastigium evehunt. Sic, quae subobscurè proponebantur in veteri Testamento, in novo cum praecisione et claritate traduntur; quod in priori erat promissum et figuratum, in posteriori ostenditur impletum; ritus mosaici erant mere symbolici, christiani autem dantur ut efficaces gratiae causae; una religio fuit localis et temporaria, alia est universalis et perpetua. Et revera multi exstiterunt apud Judaeos in lege peritissimi; nonne unquam quid simile symbolo christiano suspicati sunt? Cognitio igitur doctrinae mosaicae naturaliter Evangelium parere non potuit.

48. *Ad 3.* Quia hujus difficultatis solutio ampliori indiget explicatione, remittitur ad quaestionem sequentem.

QUAESTIO IX^a

Utrum dici possit doctrinam catholicam romanam, ex veteribus religionibus, humana industria conflata esse?

(Vide de Broglie : *Hist. des relig.*, ch. VIII et IX.)

49. *Resp.* Observant increduli, omnia fere religionis catholico-romanae elementa plus minusve in veteribus religionibus reperiri. In istis enim, sicut in Catholicismo, afferuntur revelationes, miracula, prophetiae, lapsus originalis, hominum salvator et instaurator, ritus et caeremoniae, processiones, pia peregrinationes, incensiones, vestes sacerdotales, preces, *ex voto* pro gratiarum actione in templis deposita, imaginum cultus, sacrificia in quibus sacerdos et populus victimae communicant; item monachorum coetus, imo et culparum accusatio; necnon sanctissimae Trinitatis atque Incarnationis quaedam adumbrationes. Non repugnat autem haec omnia collecta, emendata, feliciter transformata, paulatim ac naturaliter in unum perfectius systema coaluisse, cui immerito prorsus divinam originem assignant Catholici.

D. Jacolliot contendit Christianismum ex India originem ducere, et esse quamdam cultus Krishna imitationem. Emilius Burnouf asserit doctrinam christianam a Christo haustam fuisse ex libro Zend-Avesta Persarum, qui continet doctrinam secretam apud doctores judaeos conservatam. D. Havet vult Christianismum nihil aliud esse quam Hellenismi transformationem, et id ostendere nititur comparando moralem paganam cum christiana.

50. Sed contra dico 1° : *Historice constat doctrinam catholicam non fuisse humana industria ab aliis vetustioribus mutuata.*

Etenim, 1° praeterquam quod Catholicismus ortum duxerit ex Judaea, apud quam philosophica studia minime florerent, novimus ex Evangeliiis, Actibus Apostolorum, aliisque monumentis historicis, primos praecones qui Christianismo praedicando et propagando laborarunt, veteres Orientis doctrinas haud calluisse, et Paganismum Graeco-Romanum abhorruisse. Nullum insuper in eorum scriptis reperitur vestigium, dans locum suspicandi eos ex documentis sibi extraneis aliquid decerpisse, quod suum fecerint.

Christus ipse ex Judaea oriundus, in loco ignobili educatus, qui vitam transegit humilem, obscuram et pauperem, qui scholas non frequentarat, libros philosophorum non legerat, certo haud potuit naturaliter veterum systemata investigare, et selectionis opus difficillimum aggredi ac perficere.

Demum, nunquam vidimus, in seculorum decursu, pontifices aut concilia Ecclesiae Romanae, sua dogmata aut suas leges ex religionibus alienis haurire.

Etenim 2°, ut jam supra notavimus, religio catholico-romana vix in lucem edita, animos sua novitate plurimum commovit, et nullos magis offendit ac eruditos philosophos, qui tamen magis priorum seculorum systemata religiosa investigaverant. At, nec tantum stuporem, nec tantas suscitasset inimicitias, si non esset nisi quaedam antiquae sapientiae purior emanatio ac reproductio.

Etenim 3°, Apostoli ipsi, ut adversariorum repugnantias emollirent, nunquam allegaverunt veterum

doctorum auctoritatem, uti certo facere debuissent in hypothesi quam nunc impugnamus; sed sua fundamentalia dogmata, sola Dei revelantis veracitate fulciantur, confitentes ea esse Judaeis scandalum et Gentibus stultitiam. Ergo crediderunt ea non fuisse aliunde mutuata.

51. Dico 2° : *Similitudines inter religionem catholicam-romanam et veteres religiones, cum ejusdem divinitate optime conciliantur.*

Multiplex enim existit harum similitudinum ratio, divinitati Catholicismi optime consentanea.

1^a ratio : Data est primis parentibus revelatio posteris transmittenda, cujus praecipua dogmata, plus minusve apud gentes conservata, certo in doctrina Ecclesiae Romanae reperiuntur. Quibus adde, plurimas veritates revelatas ex libris Judaeorum, passim inter populos extraneos divulgatis, hauriri potuisse.

2^a ratio : Non repugnat plures religionis naturalis veritates ab homine, per naturalem rationis usum, cognitatas fuisse; non enim per peccatum originale penitus intellectuale lumen extinctum est, sicut nec ablata libertas; et insuper homo lapsus auxilia ordinis naturalis a Deo accipit, quibus dirigi potest in religionis naturalis studio.

3^a ratio : Mirum non est si plura, in doctrina religiosa et in cultu, ab hominibus majori ingenio pollentibus excogitata et instituta fuerint, quae conformitatem habent cum pluribus religionis catholicae punctis. Omnis enim religio, pro fine habet congruam praebere certis quibusdam cordis nostri exigentiis satisfactionem; et, propter hunc finem cunctis religionibus communem, vix possibile est eas in quibusdam

non concordare. Sic, v. g., homo, naturali instinctu, quaerit sensus religiosos manifestare per ritus, caeremonias, incensiones, cantus, processiones, precatioes, peregrinationes pias, imaginum cultum, *ex voto* oblata pro gratiarum actione. Imo non repugna in nonnullorum cogitationem venisse, Deum extraordinario remedio hominibus opitulaturum, puta : veniendo sub forma sensibili, etc.

4^a ratio : Non repugnat etiam Ecclesiam catholicam, ea quae in Gentilium cultu non erant a veritate et honestate aliena, aliquoties sua fecisse; v. g. adoptando quosdam cantus aut ritus. Sicut enim in falsa religione non omnia falsa sunt, sic nec omnia mala ac reprobanda.

5^a ratio : Nihil vetat religiones antiquissimas, temporum decursu, in aliquibus punctis Christianismum secutas et imitatas fuisse. Probabiliter hinc factum est, cur hodiernus Buddhismus externam quamdam Catholicismi faciem exhibeat, maxime in illa celeberrima secta quam, circa XIV^{um} aerae christianae seculum, apud Thibetum constituit Tsang-Kaba, a missionario europaeo, ut videtur, eruditus, aut saltem cum quibusdam Christianis Nestorianis conversatus; quae secta Tale-Sama principem suum, tanquam continuam Buddhae incarnationem veneratur.

6^a ratio : Demum, casui fortuito non immerito tribuuntur nonnullae similitudines. Talis est, v. g., quae notata fuit inter vocem *Krishna* et vocem *Christus*, ex qua aliqui increduli male concludunt eandem personam hisce duobus nominibus designari. Vox enim *Krishna*, ex idiomate sanscrito oriunda, significat *niger*, dum vox *Christus* lingua Hebraica significat

unctus. Unde convenientia haec merito iudicatur fortuita.

52. Dico 3° : *Variae similitudines Catholicismi cum veteribus religionibus, divinam potius illius originem confirmant.*

Nam 1° Catholicismus, posito quod sit vere revelatus, continere debet veritatem religiosam totalem; ac proinde quidquid veri, pulchri et boni reperitur in aliis systematibus et religionibus, apud eum confluat necesse est.

Nam 2° fragmenta veritatum in aliis religionibus dispersa, multis sunt obscuritatibus implicata et erroribus foedata, nec in unum doctrinae corpus perfecte ordinatum digesta; et tamen reperiuntur in religione catholica-romana in admirabili luce posita, ab omni falsitatis naevo expurgata, et inter se optime connexa, suisque necessariis munita complementis. Atqui tale opus, ut jam dictum est, vires naturales ingenii humani evidenter excedit. Et revera, nullus unquam homo, quamvis multi inter praestantissimos id tentaverint, aliquid simile peregit.

Nam 3° multum abest quin praelaudatae similitudines ita sint verae et completae, ut dici possit apud eas Christianismum, etiam virtualiter tantum, contineri. Saepius enim non sunt nisi simplices analogiae valde remotae, et a sublimitate dogmatum catholicorum his respondentium toto coelo distant. Sic, v. g., nullibi asseritur dogma Trinitatis, seu trium personarum inter se distinctarum in unica essentia divina; nullibi Filium Dei incarnatum, ac pro mundi salute expiandisque peccatis immolatum esse; nullibi enuntiatur obligatio Deum diligendi super omnia, omniaque

ad ipsum tanquam ad finem ultimum referendi; nullibi reperitur ethices super praeceptum charitatis fundata, ab omni superbiae et propriae considerationis veneno depurata.

Unde libenter concludimus cum D. de Broglie: *Hist. des relig.*, ch. VIII, § 5, p. 233: « La religion « est un lien entre Dieu et l'humanité. C'est Dieu qui « s'est le premier rapproché de l'homme par la révé- « lation primitive, qui a contracté par la révélation « chrétienne une nouvelle alliance avec lui. Mais « l'homme, de son côté, après avoir perdu la vraie « notion de Dieu, a dû créer, tant avec le souvenir « de ses croyances passées qu'avec les instincts de « son cœur, des cultes et des doctrines imparfaites « et mêlées d'erreurs, jusqu'au jour où la lumière « divine est venue de nouveau l'éclairer. La révéla- « tion primitive et la révélation chrétienne, seules « religions divines par leur origine et adressées à « tous les hommes, sont en même temps, si nous osons « ainsi parler, les plus humaines des religions, celles « qui sont le mieux adaptées aux instincts nobles du « cœur de l'homme; elles doivent contenir en elles « tout ce que l'homme a pu deviner, inventer et « créer de bon, de beau et de vrai. En même temps « qu'elles sont des religions essentiellement surhu- « maines, la religion primitive et le Christianisme « sont des religions surnaturellement humaines, c'est- « à-dire, contenant, avec une universalité, une « perfection, une harmonie et une efficacité qui « dépassent les forces de la nature, tous les sen- « timents religieux naturels et vrais, qui sont dis- « persés dans les cultes erronés. Ainsi les ressem-

« blances, loin d'être une objection, deviennent une « preuve. »

QUAESTIO X^a

Utrum religionis cotholico-romanae excellentia, per suos mirabiles effectus manifestata, divinam ejus originem demonstret?

53. Resp. Videri potest quod non.

Etenim, 1° de facto, multum abest quin Christianismus omnes homines sibi devinixerit, et quod apud suos sectatores vitia etiam horrenda exterminaverit. Ergo immerito dicitur miraculosum habuisse in mundi reformationem influxum.

2° Praeterea, constitutioni familiae plurimum nocuit, tum homines passim hortando ad continentiam perfectam, quae de se est omnis familiae destructiva; tum semel conjugatos, etiam ubi vita communis facta est moraliter impossibilis, indissolubili vinculo subji- ciendo; tum demum leges civiles circa matrimonium pro nullis habendo.

3° Praeterea, bono societatis civilis infestam se praebet religio catholica; quia singulos cives vult legibus supremi cujusdam Capitis extranei caecam et inviolabilem profiteri obedientiam, etiam contra patriae leges, mores, et instituta; quod sane perfectam in societate civili unitatem et concordiam impedit, et multas fovet rebelliones.

4° Praeterea, de facto, populorum in ordine civili regeneratio, non est effectus exclusivus religionis catholicae, sed multo magis principiis magnae renovationis Gallicae, anno 1789 peractae, tribuenda est; quia tunc potissimum vera justitiae cunctis debita